

Nieuw diagnostisch instrument: STiP-5 Semi-Structured Interview for Personality Functioning

Joost Hutsebaut

Het Alternatief Model voor Persoonlijkheidsstoornissen dat is opgenomen in sectie III van DSM-5 bevat een schaal voor 'niveau van persoonlijkheidsfunctioneren'. Deze schaal laat toe om de ernst van persoonlijkheidsproblemen in te schatten op basis van een evaluatie van beperkingen in zelf- en interpersoonlijk functioneren. Facetten die daarbij dienen ingeschat te worden, zijn onder meer de mate van eigenheid, de kwaliteit van het gevoel van eigenwaarde, het vermogen om emoties te reguleren, het vermogen om doelen te stellen en na te streven, het vermogen om positieve, stabiele relaties aan te gaan en het vermogen om de gedachten en gevoelens van anderen te begrijpen. Elk van deze facetten kan gescoord worden op een 5-puntenschaal, naargelang van de mate van verstoring (geen, mild, matig, ernstig, extreem) van elk facet. Deze scores kunnen uiteindelijk leiden tot een totaalscore voor niveau van persoonlijkheidsfunctioneren.

Het podium DSM-5 van het Kenniscentrum Persoonlijkheidsstoornissen ontwikkelde het Semi-gestructureerd Interview voor Persoonlijkheidsfunctioneren DSM-5, kortweg STiP-5 (Berghuis, Hutsebaut, de Saeger, Kaasenbrood en Ingenhoven, 2014). Dit interview laat toe om de 12 facetten van de 'Level of Personality Functioning' Scale te scoren. Bij de constructie van het interview werd vertrokken van de verschillende criteria die nodig zijn om de scores toe te kennen. Hieruit werden de interviewthema's afgeleid, die vervolgens in concrete interviewvragen werden omgezet. Het interview volgt daarbij een trechterstructuur: open vragen worden gevolgd door gesloten vragen en uiteindelijk door toets- en checkvragen. Ervaring leerde dat dit opzet het beste evenwicht bood tussen klinische bruikbaarheid en betrouwbaarheid. De open vragen laten de interviewer toe om zich een globaal beeld te vormen van het niveau en zorgen ervoor dat niet alle criteria afzonderlijk dienen getoetst te worden. De toetsingsvragen laten toe om deze informatie te verbinden met de concrete scoringscriteria, waardoor de betrouwbaarheid van de scores verbetert.

Het interview werd de afgelopen twee jaar uitgebreid gepilot. De ervaring leert dat het interview ongeveer 45 minuten duurt en uitstekend in te passen valt binnen een intakeprocedure. Het interview valt goed aan te leren, ook aan basispsychologen, maar vraagt wel enige training, gezien de complexiteit van de concepten. Recent werden de eerste pilotgegevens gepresenteerd op het ESSPD-congres in Rome (Hutsebaut, 2014). Op basis van een gemengde klinische en normale steekproef van 35 deelnemers werd een uitstekende interbeoordelaarsbetrouwbaarheid vastgesteld. Het interview differentieert sterk tussen normale en klinische subjecten en vertoont voorspelbare verbanden met andere symptoom- en persoonlijkheidsvariabelen. Het interview wordt nu verder onderzocht om tot een duidelijker beeld van de psychometrische kwaliteiten te komen.